

Uloga trombona u glazbi Glenna Millera

Hercigonja, Dorian

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Music / Sveučilište u Zagrebu, Muzička akademija**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:116:958414>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-27**

Repository / Repozitorij:

[Academy of Music University of Zagreb Digital Repository - DRMA](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU MUZIČKA AKADEMIJA

VII. ODSJEK

DORIAN HERCIGONJA

ULOGA TROMBONA U GLAZBI

GLENNA MILLERA

DIPLOMSKI RAD

ZAGREB, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU MUZIČKA AKADEMIJA

VII. ODSJEK

ULOGA TROMBONA U GLAZBI

GLENNA MILLERA

DIPLOMSKI RAD

Mentor: izv. prof. art. Mario Šincek

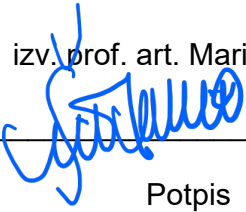
Student: Dorian Hercigonja

Ak.god. 2023./2024.

ZAGREB, 2024.

DIPLOMSKI RAD ODOBRILO MENTOR

izv. prof. art. Mario Šincek

Potpis

U Zagrebu, 24. svibnja 2024.

Diplomski rad obranjen ocjenom

odličan (5)

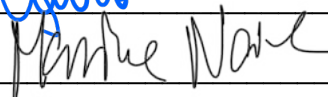
U Zagrebu, 10.06.2024.

POVJERENSTVO:

1. izv. prof. art. Mario Šincek

2. red. prof. art. Marina Novak

3. red. prof. art. Saša Nestorović

Zahvala

Uvodno želim zahvaliti svom dirigentu Silviju Palošu koji mi je prvi dao trombon u ruke i svom osnovnoškolskom i srednjoškolskom profesoru Draženu Štefanu bez kojih danas ne bih završavao muzičku akademiju i zavolio trombon uopće. Također zahvaljujem svom sadašnjem profesoru i mentoru ovog diplomskog rada Mariju Šinceku koji me u ovih pet godina podupirao i načinio od mene glazbenika kakav sam danas.

Posebno zahvaljujem svojim kolegama i prijateljima koji su me podupirali za vrijeme studija. Najviše zahvaljujem svojoj obitelji na ljubavi i podršci u svakom smislu. Za kraj zahvaljujem svom ujaku koji mi je poklonio tri CD-a s glazbom Glenna Millera netom nakon što sam počeo svirati trombon što me inspiriralo da napišem ovaj rad.

Sažetak

Ovaj rad bavi se opisom uloge trombona u glazbi Glenna Millera. Sadrži životopis trombonista, aranžera i skladatelja Glenna Millera koji obuhvaća njegove početke djelovanja te njegov rad i život. Također sadrži povijesni pregled razvoja *Glenn Miller Orchestra*, od njegove prve verzije iz 1937. godine pa sve do danas. Opisan je razvoj trombona i sviračkih tehnika s početka dvadesetog stoljeća to jest u vrijeme Glenna Millera. Zadnji dio rada donosi pregled Millerova načina aranžiranja s posebnim naglaskom na ulogu i tretiranje trombona u njegovoj glazbi i orkestru.

Ključne riječi: Glenn Miller, jazz trombon, big band, aranžiranje, swing glazba

Abstract

This paper deals with defining the role of trombone in Glenn Miller's music. It contains biography of the trombonist, arranger and composer Glenn Miller which covers the beginning of his career, his work and his life. Also, the paper contains historical overview of the development of the Glenn Miller Orchestra, from its first version from year 1937 to this day. There is also a description of development of trombone and its playing techniques from the beginning of 20th century or Glenn Miller's time. The last part of the paper brings up an overview of Miller's arranging techniques with the special emphasis on the trombone's role and treatment in his music and orchestra.

Key words: Glenn Miller, jazz trombone, big band, arranging, swing music

SADRŽAJ:

Uvod	1
1. Život Glenna Millera	2
2. Glenn Miller Orchestra	7
2.1. Počeci	7
2.2. Uspon.....	8
2.3. Major Glenn Miller Army Air Forces Orchestra	10
2.4. Ostavština Glenn Miller Orchestra	12
3. Razvoj trombona u vrijeme Glenna Millera.....	14
4. Glenn Miller kao aranžer	18
4.1 Trombonistička sekcija	19
Zaključak	24
Literatura	25
Popis slika i notnih zapisa	26

Uvod

Glenn Miller ključna je ličnost američkog *swing* razdoblja. Ostavio je neizbrisiv trag u glazbenom svijetu svojim jedinstvenim zvukom i aranžerskim umijećem. Cilj ovog diplomskog rada je istražiti ulogu trombona u glazbi Glenna Millera analizirajući njegove aranžmane, tehničke karakteristike trombona i utjecaj koji je ovaj instrument imao na zvuk njegova orkestra.

Uvodni dio ovog rada posvećen je biografskom pregledu života Glenna Millera te njegovom glazbenom usponu. Saznat ćemo više o njegovom privatnom životu, glazbenim utjecajima kao i putu prema slavi. Drugo poglavlje donosi povijesni pregled i razvoj *Glenn Miller Orchestra*. Ovdje će biti riječi o njegovoj popularizaciji i razvoju te kako je postao najpopularniji big band svog vremena i održao visoku razinu muziciranja te prepoznatljivost sve do današnjeg dana.

Glavni dio rada sadrži pregled razvoja trombona kao instrumenta i njegovih sviračkih tehnika u vrijeme Glenna Millera. Opisani su tadašnji trendovi sviranja kao i porast popularnosti trombona u jazz glazbi. Isto tako opisani su i razni prigušivači koji su tada bili neophodni za postizanje željenog zvuka orkestra. Ovdje ćemo također saznati više o Millerovom načinu aranžiranja glazbe za orkestar s velikim naglaskom na uporabu trombona u istoj.

1. Život Glenna Millera

Slika 1: Glenn Miller

Glenn Miller (rođen kao Alton Glen Miller) rođen je 1. ožujka 1904. godine u Clarindi u saveznoj državi Iowi u Sjedinjenim Američkim Državama. Potekao je iz radničke obitelji u kojoj su oba roditelja bili zaposleni. Njegova majka Mattie Lou je unatoč napornom radu uspijevala odgajati svoju djecu u duhu obrazovanja, glazbe i vjere. Otac Lewis Elmer poklonio mu je njegov prvi instrument mandolinu, a njegovom bratu Deaneu kornet.

Obitelj Miller seli u Grant City u Missouriju gdje Glen počinje pjevati u zboru. Tamo je zamijenio svoju mandolinu za rog koji je svirao svakom prilikom koju je ugrabio. Njegov brat Deane počeo je svirati u gradskom orkestru. Glen se također ubrzo pridružio tom orkestru nakon što mu je mesar za kojeg je tada radio poklonio trombon kako bi mogao svirati sa svojim bratom. Glen je kao dijete bio sportski vrlo

aktivan te je jedno vrijeme razmišljao o sportskoj karijeri, ali je strahovao od ozljede usnica koja bi mu onemogućila sviranje trombona.

Obitelj opet seli, ovaj put u Fort Morgan u Coloradu gdje Miller upisuje srednju školu i pridružuje se školskom orkestru. Za vrijeme srednje škole dodao je još jedno „n“ svom srednjem imenu. Maturirao je 1921. godine, ali diplomu je morala preuzeti njegova majka jer je Glenn imao audiciju za orkestar izvan grada. Otprilike godinu i pol kasnije, upisuje fakultet prirodoslovnih znanosti na *University of Colorado* na tri semestra i u isto vrijeme svira prvi trombon u bendu Boyda Sentera. Nakon toga dobio je mjesto, skupa sa svojim bratom, u bendu Hollyja Moyera koji mu je bio kolega sa fakulteta. U ovom bendu Miller se prvi puta okušao kao aranžer. Ubrzo odustaje od fakulteta kako bi se usredotočio na glazbenu karijeru.

Slika 2: Glenn Miller u bendu Hollyja Moyera (1924)

Glenn Miller svirao je u nekoliko orkestara dok nije dobio mjesto u orkestru Bena Pollacka u Los Angelesu kao trombonist i aranžer. Zahvaljujući Pollackovim vještinama voditelja benda i bubnjara, Millerovim discipliniranim aranžmanima, bend se istaknuo u odnosu na druge bendove tog vremena. U ovom bendu svirao je i Benny Goodman koji je bio pet godina mlađi od Millera. Bez obzira na razliku u godinama, njih dvojica započeli su životno prijateljstvo te su oduvijek veličali jedan drugoga, javno i privatno. Benny Goodman za intervju iz 1982. godine rekao je: „Uvijek sam se divio Glennu, pogotovo kao voditelju, aranžeru i trombonistu. Svi mi glazbenici divili smo mu se, također smatrali smo ga vrlo darežljivim i brižnim čovjekom sa puno kvaliteta“ (Grudens, 2004).

U razdoblju između 1928. i 1931. godine Glenn Miller snimao je s braćom Dorsey u New Yorku te s Loringom „Redom“ Nicholsom i njegovim bendom *Five Pennies*. Također postao je trombonist, aranžer i voditelj proba u bendu Smitha Ballewa i tamo ostao do 1933. godine.

1928. godine Glenn Miller oženio je Helen Burger, svoju djevojku s fakulteta. Govorilo se da je njihov brak bolji i izdržljiviji u odnosu na brakove drugih glazbenika tog vremena. Njih dvoje bili su zaista zaljubljeni i sretni, Helen Miller bila je puna razumjevanja i imala vrlo diplomatski način rješavanja problema. Nažalost, nisu mogli imati djecu te su stoga posvojili dvoje djece; dječaka Stevea i djevojčicu Jonnie.

Slika 3: Glenn i Helen

Millerova disciplina, preciznost izvedbe i vještina iznošenja emocija kroz glazbu obilježila ga je kao vrlo empatičnog čovjeka u ovom poslu. 1934. godine Glenn Miller radio je za braću Dorsey do njihovog razilaska te nakon toga počeo raditi za Raya Noblea. Glennovo sudjelovanje u razvoju *Ray Noble Orchestra* i *New Mayfair Orchestra* te zadatak aranžiranja za *Columbia Records* bili su važni koraci koji su mu pomogli u osnivanju svog prvog vlastitog benda.

Bio je svjestan da njegove vještine sviranja trombona nisu bile savršene. Jednom prilikom izjavio je da, s obzirom na to da ne može istaknuti bend svojim sviranjem, mora dati sve od sebe u smislu vrhunskih aranžmana i preciznog sviranja. Član Millerovog orkestra Bobby Hackett rekao je: „*Mislim da bi (Glenn) dao sve da može svirati dobro kao Jack Teagarden ili Tommy (Dorsey), ali unatoč tome nikada im nije zavidio te im je rado pisao aranžmane*“ (Grudens, 2004).

Glenn Miller učio je kod profesora Josepha Schillingera, poznatog teoretičara koji je učio Georgea Gershwinu i Vernona Dukea. Za vrijeme učenja kod njega, napisao je aranžman kao dio vježbe koji je kasnije postao *Moonlight Serenade*.

1937. godine Miller okupio je orkestar pod svojim imenom. Taj njegov prvi pokušaj nažalost nije zaživio jer se nije uspio istaknuti pored ostalih big bandova tog vremena te je raspušten iste godine.

Nakon promašaja s prvim orkestrom, Miller je pronašao svoj specifičan zvuk koji će njegov band istaknuti u odnosu na druge big bandove i to ga je potaklo da okupi novi *Glenn Miller Orchestra* koji postoji i dan danas. Pod Millerovim ravnjanjem ovaj orkestar je djelovao od 1938. do 1942. godine kad je došao do vrhunca svoje slave.

Potaknut napadom na Pearl Harbour 7. prosinca 1941. godine, Glenn se odrekao milijunskih prihoda i odlučio da je njegova dužnost prijaviti se u vojsku. Iako je imao puno razloga da ne ide u vojsku, imao je jak osjećaj dužnosti prema domovini i na taj način je ispunio svoju patriotističku dužnost. Glenn Miller također je znao da će nekolicina članova njegovog orkestra biti pozvana u vojsku. Zbog svojih godina, nošenja naočala, ali i specifičnih vještina, nakon primitka u vojsku, odmah je dodijeljen specijalističkim jedinicama čija primarna zadaća nije bila borba na terenu nego administracija, kemija, inženjerstvo, komunikacija, transport i tako dalje. Milleru je trebalo nekoliko mjeseci negovaranja da uvjeri nadređene da može modernizirati i unaprijediti vojne orkestre i samim time pojačati moral vojnika. Miller je napokon imenovan direktorom orkestara i prvo je pomogao organizirati i dovesti u red nekoliko bendova prije nego što je osnovao svoj vlastiti. Nakon završene osnovne obuke, prebačen je u zračne snage gdje je osnovao svoj vojni orkestar pod imenom *Major Glenn Miller Army Air Forces Orchestra*.

Slika 4: Glenn Miller i njegov vojni orkestar

U jesen 1944., orkestar je imao zakazanu šesterotjednu turneju po Europi i trebao biti stacioniran u Parizu za to vrijeme. Miller je odlučio otići ranije kako bi sve pripremio za dolazak orkestra. 15. prosinca 1944. uzletio je avionom koji je krenuo prema Parizu preko La Manche kanala i nikad više nije viđen. Glenn Miller proglašen je mrtvim godinu dana kasnije. Njegova smrt šokirala je obožavatelje diljem cijelog svijeta kao i vojnike američke vojske koji su Glenna Millera, skupa sa sestrama Andrews i Bobom Hopeom, smatrali jednim od najvećih podizača morala u vrijeme rata.

2. Glenn Miller Orchestra

2.1. Počeci

Nakon stečenog iskustva i mnogo rada za druge orkestre, Glenn Miller se 1937. godine napokon odvažio osnovati vlastiti big band. Iako je njegov orkestar imao pozitivne kritike i snimio nekoliko ploča, nije uspio dovoljno privući pažnju slušatelja. Ubrzo je orkestar upao u financijske poteškoće koje su prisilile Millera da ga raspusti. Bio je shrvan i odlučio se vratiti u New York gdje su odsvirali posljednji koncert. U nesigurnosti što će sa svojom budućnošću, mislio je da više neće imati priliku imati svoj orkestar.

Kasnije je shvatio i rekao da je glavni problem njegova prvog orkestra u tome što nije imao dovoljno dobre muzičare. Za svrhe snimanja, Miller bi platio vrsne muzičare da mu se pridruže kako bi bolje zvučali na snimkama. Istina je da su većina jazz solista njegovog orkestra bili alkoholičari koji bi svirali sa puno grešaka ili se uopće ne bi pojavljivali na koncertima.

Sljedeća dva mjeseca, Glenn Miller proveo je razmišljajući o svojoj budućnosti i odlučio pokušati ispočetka sa drugom postavom i drugačijim zvukom. Znao je da, ako želi uspjeti ovoga puta, morat će se istaknuti u odnosu na druge popularne big bandove. Održao je audiciju za članove i uzeo u obzir samo najkvalificiranije te ih obavezno provjerio i pobrinuo se da nisu alkoholičari. Odlučio je da neće miješati stilove i stvorio je svoj jedinstveni stil koji mu je donio uspjeh i dugotrajnu popularnost. Millerova formula za specifičan zvuk temeljila se na melodijskoj liniji klarineta koju također svira tenor saksofon oktavu niže i tri saksofona koja su im harmonijska dopuna. Jazz povijesničar Gunther Schuller izjavio je da je teško zamisliti nekoga sa tako jedinstvenim zvukom (Bayley, 2019).

2.2. Uspon

Saksofonist Millerova orkestra Tex Beneke rekao je: „*Glennov dobar prijatelj Tommy Dorsey rekao mu je da raspusti taj stari neproduktivni bend i da počne iznova sa nekoliko mladih ljudi koji će imati više entuzijazma i neće im smetati probe i naporan rad na nečemu te je tako i napravio*“ (Grudens, 2004). Ovoga puta Glenn Miller odlučio je da više neće tolerirati neuljudno ponašanje, alkoholiziranost i kašnjenje. U ožujku 1938. godine, Glenn Miller osnovao je svoj drugi orkestar koji mu je ubrzo donio svjetsku slavu. Nakon raspada svog bivšeg orkestra, Miller je od svog prošlog šefa Tommyja Dorseyja posudio novce da osnuje novi orkestar. Kao i Millerov kolega iz benda Bena Pollacka, Benny Goodman, Dorsey je isto vjerovao u njegov talent aranžiranja kao i disciplinu u vođenju orkestra prema uspjehu. Ubrzo je Glenn Miller Orchestra zaživio u punom sjaju i svirao na najprestižnijim mjestima kao što su *Paradise Restaurant* u New Yorku i *Glen Island Casino* u New Rochelleu. Za vrijeme sviranja u *Glen Island Casinu*, big band je slušala cijela nacija preko radioprijenosa iz casina. Miller je u tom razdoblju proširio brass sekciju sa šest na osam svirača koju je činilo četiri trube i četiri trombona.

Slika 5: Glenn Miller Orchestra

Glenn Miller dobro je poznao svoje slušatelje i znao je da sporo reaguju na novitete i zato je prilagođavao inovativne solističke dionice svojih vrsnih glazbenika poput saksofonista Ala Kinka i trubača Billyja Maya kako bi se što bolje uklopila u ostatak benda i imala smisla u skladbi. Jazz kritičari tog doba zamjerali su Milleru što

je oduzimao slobodu soliranja svojim glazbenicima na što je on odgovorio objasnivši da ne želi imati vrhunski jazz bend niti biti kralj *swinga* nego da želi svom bendu reputaciju jednog od najboljih svestranih bendova. Zvuk Millerova orkestra je bio toliko moćan da je orkestar postao najpopularnijim big bandom u Americi, zasjenivši čak i Goodmanove i Dorseyjeve orkestre. Glenn Miller bio je vrlo intenzivan perfekcionista i njegov uspjeh bio je utemeljen na preciznom izvođenju vrhunski napisanih aranžmana pomno izabranog glazbenog materijala, a ne na propulzivnim jazz improvizacijama.

U travnju 1939. godine Miller i njegov big band snimili su *Moonlight Serenade* koja je smatrana jednom od najboljih pjesama *swing* ere i Millerova najbolja kompozicija te je ubrzo postala početak i kraj svakog njihovog radioprijenosa. Millerova najpoznatija pjesma *In The Mood* snimljena je u kolovozu 1939. godine i postala je broj jedan na Billboardovoj ljestvici te je ostala tamo trideset tjedana. U samo četiri godine djelovanja *Glenn Miller Orchestra* ostvario je prvu poziciju na top listi hitova čak 23 puta što je više od Elvise Presleyja i *The Beatlesa*.

Krajem 1939. godine orkestar je dobio svoju radio emisiju koja se prenosila tri puta tjedno, neprestano su imali pozive za snimanja isto kao i za filmove. Prvi film *Sun Valley Serenade* snimili su 1941. godine te je u njemu prvi put predstavljena pjesma *Chattanooga Choo Choo*. Nakon prvog, snimili su još jedan film 1942. godine pod nazivom *Orchestra Wives*.

Slika 6: orkestar u filmu *Sun Valley Serenade*

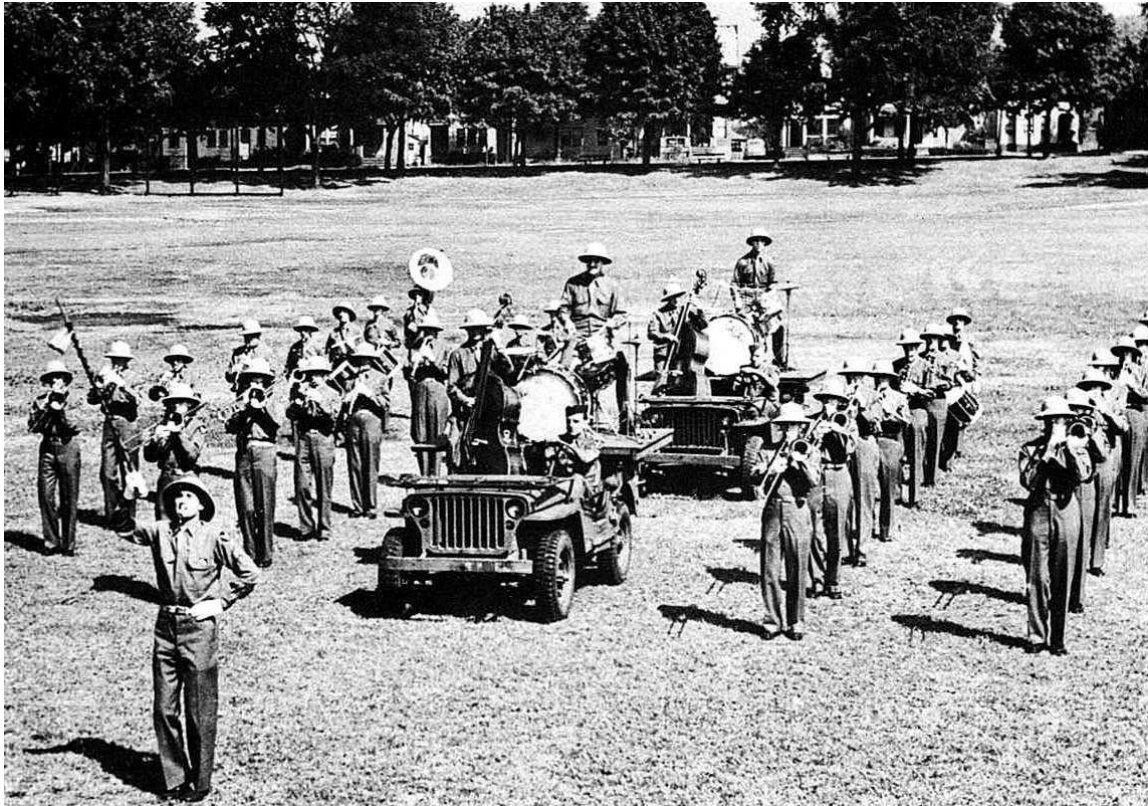
2.3. Major Glenn Miller Army Air Forces Orchestra

Nakon što se prijavio u vojsku, Glenn Miller bio je prisiljen raspustiti svoj orkestar. Zadnji nastup *Glenn Miller Orchestra* bio je 27. rujna 1942. godine. Prvih je nekoliko mjeseci u vojsci Miller proveo na obukama i pripremama za osnivanje novog orkestra. Novi orkestar imao je samo jednog člana iz Millerovog civilnog orkestra, a ostatak članova došao je iz drugih orkestara.

Slika 7: Major Glenn Miller Army Air Forces Orchestra

Novitet u ovom orkestru bili su gudači, nešto što je Tommy Dorsey već napravio u svom civilnom orkestru. Nekolicina slušatelja bila je razočarana ovim dodatkom, pogotovo jer su izvodili puno balada u usporedbi sa tipičnim repertoarom prošlog Millerovog orkestra. Unatoč velikom broju balada, energičnosti i entuzijazma nije nedostajalo kod izvođenja brzih skladbi. Mnogi kažu da je vojni bend bio još življi i rasplesaniji od prošlog Millerova benda. Razlog tome je bio vješt bubnjar Ray McKinley i ostali glazbenici koji su digli ovaj bend na novu razinu. Uz glavni orkestar, osnovan je i „marching band“ za osnovne aktivnosti vojske i „jazz band“ koji je vodio Ray McKinley. Millerov „marching band“ postao je poznat po korištenju *Jeep*-ova u kojima su se glazbenici vozili dok su svirali.

Slika 8: Millerov „Marching band“

Glenn Miller bio je kritiziran zbog izvođenja jazz aranžmana marševa, ali vojska je brzo prihvatila ovaj tada moderan pristup. Uspješno je spojio jazz, popularnu i klasičnu glazbu. Velika prednost vojnog orkestra je bila snimanje u vrhunskoj kvaliteti sa najboljim majstorima zvuka (ton majstorima) u vojsci. U manje od godinu dana, *Major Glenn Miller Army Air Forces Orchestra* imao je preko 800 nastupa. Od tih 800, 500 su bili radioprijenosi koje su čuli milijuni ljudi.

2.4. Ostavština Glenn Miller Orchestra

S obzirom na veliku popularnost za vrijeme postojanja, *Glenn Miller Orchestra* je zbog velikog interesa slušatelja 1946. godine opet počeo s djelovanjem nakon odobrenja Millerove udovice Helen. Voditelj novookupljenog orkestra bio je bivši pjevač i tenor saksofonist Millerova civilnog benda Tex Beneke. Otprilike dvije trećine glazbenika koji su bili dio ovog orkestra bili su bivši članovi Millerova vojnog ili civilnog orkestra. Postava je bila slična kao i kod vojnog orkestra; orkestar je imao sekciju gudača. Budući televizijski i filmski skladatelj Henry Mancini bio je pijanist i aranžer u ovom orkestru.

Slika 9: orkestar pod vodstvom Texa Benekea

Orkestar je svirao vrlo velikom broju slušatelja diljem Sjedinjenih Američkih Država uključujući i mjesta gdje je Glenn Millerov originalni orkestar nastupao. Zbog ekonomskih razloga, 1949. godine orkestar je ostao bez sekcije gudača. Beneke nije htio u potpunosti pratiti Millerove aranžmane iako je njegova udovica tražila da orkestar u potpunosti prati Glenn Millerov stil. Tex Beneke htio je ostvariti uspjeh pod svojim imenom te je stoga preimenovao orkestar u *Glenn Miller Orchestra Under the Direction of Tex Beneke* te kasnije samo u *The Tex Beneke Orchestra*. Ovim činom 1950. godine Beneke više nije imao potporu Helen Miller te je njihov radni odnos zaključen i orkestar je raspušten. Tex Beneke osnovao je svoj vlastiti orkestar pod imenom *Tex Beneke and His Orchestra: Playing the Music Made Famous by Glenn Miller*.

Početakom 1950-ih godina, brojni big bandovi kopirali su stil Glenna Millera korištenjem sekcije drvenih puhača predvođene klarinetom. Snimljen je biografski igrani film pod imenom *The Glenn Miller Story* 1954. godine na čijem je snimanju sudjelovala i Helen Miller kako bi priča bila što vjerodostojnija. Film je bio veliki uspjeh. Sve to potaklo je Helen Miller da pokuša ponovo oživiti *Glenn Miller Orchestra* 1956. godine. Ovoga puta, Millerova udovica pozvala je Raya McKinleyja (bubnjara i kasnije voditelja *Major Glenn Miller Army Air Force Orchestra*) da vodi orkestar, što je on prihvatio. Mckinley vodio je orkestar sve do 1966. godine. Ovaj orkestar vrlo je uspješan te postoji i dan danas.

Osim drugog pokušaja oživljavanja Glenn Miller Orchestra iz 1956. godine koji je dan danas aktivan u Americi, danas postoje još tri orkestra u svijetu koji su dobili dopuštenje korištenja imena *Glenn Miller Orchestra*. U Europi orkestrom ravna Wil Salden, u Ujedinjenom kraljevstvu Ray McVay te u Skandinaviji Jan Slottenäs.

3. Razvoj trombona u vrijeme Glenna Millera

U usporedbi s trubom na početku dvadesetog stoljeća, koja je bila vrlo razvijena i korištena kao solistički jazz instrument, trombon je bio relativno nerazvijen u sviračkom smislu. Trombonisti Jay Higginbotham i Jimmy Harrison bili su prvi koji su predstavili virtuozne solo dionice koje su uzdigle trombon kao solistički instrument u jazz glazbi. Irving Milfred Mole (poznat kao Miff Mole) također je imao velik utjecaj na razvoj tehnike trombona u jazzu i postavljanje trendova. U to je vrijeme smatran prvim trombonistom koji je potpuno savladao trombon jer je jednako kvalitetno mogao svirati čisto i precizno kao i pjevno. Poznato je da su njegove snimke utjecale na ostale tromboniste tog vremena koji su pratili njegov stil kao što su Glenn Miller, Tommy Dorsey i Jack Teagarden.

Porast broja plesnih orkestara u ranom dvadesetom stoljeću rezultirao je sve većim brojem trombonista i daljnjim razvojem jazz tehnika. Jazz trombonisti tog vremena zaslužni su za proširenje i veću primjenu različitih tehnika sviranja trombona. Stil sviranja dozvoljavao je veću umjetničku slobodu te se više inzistiralo na pjevnom *legatu*, povećanju tonskog opsega i korištenju različitih prigušivača. Nove jazz tehnike utjecale su i na klasičnu glazbu pa su tako glazbenici počeli koristiti *flutter*, *glissando* te *vibrato* pomoću povlačka. Klasičan je način sviranja također utjecao i na jazz glazbu koja je od njega preuzela ljestvice, rastavljene akorde i *trilere*.

Trombon kao instrument karakterizirala je ljepota tona i pjevnost. Svirači ovog razdoblja težili su dugim melodijskim linijama u kojima je vladao neprekidan *legato* kroz nekoliko taktova. Bila je važna i čistoća izvedbe, bez osjećaja napora. Sviralo se puno u visokom registru i trombon se uspoređivao s ljudskim glasom tenorom, nekad čak i kontratenorom. Dinamika je bila pretežno tiha te su se najviše koristile *piano* i *mezzo piano* dinamike. Iako je tiha dinamika bila dio stila, tiho se sviralo i iz tehničkih razloga; duge melodijske linije u visokom registru zahtijevale su takav način jer bi u protivnom bile preteške za odsvirati, ne bi zvučale tako lijepo i izvođač ne bi imao dovoljno zraka.

Kroz dvadeseto stoljeće također su se osjetno razvili i različiti prigušivači s kojima su trombonisti mogli postići različite zvukove i efekte.

„Straight“ prigušivač najzastupljeniji je od svih vrsta prigušivača. Ovaj prigušivač najčešće je konusnog oblika i ima na sebi plutene trake koje mu omogućavaju da se pričvrsti (zaglavi) u zvono trombona. Plutene trake ne začepljuju potpuno protok zraka kroz instrument nego ga propuštaju kroz zvono trombona. Zvuk trombona ovim prigušivačem je promijenjen, ali potpuno čist i jasan, a ako se svira većom dinamikom dobiva se specifičan grublji zvuk. Ova vrsta prigušivača najviše se koristi u klasičnoj glazbi.

Slika 10: „straight“ prigušivač

„Cup“ prigušivač sličnog je izgleda te se koristi isto kao i „straight“ prigušivač. Razlika u odnosu na „straight“ prigušivač je u tome što „cup“ prigušivač ima još jedan dio u obliku zdjele (eng. cup) koji prekriva većinu zvona trombona. Taj dio u obliku zdjele većinom je pomičan i može se podesiti da pokrije zvono trombona više ili manje. Ovaj prigušivač oblikuje ton na način da ga čini vrlo blagim i tihim.

Slika 11: „cup“ prigušivač

„Plunger“ prigušivač je predmet koji se koristi za pokrivanje i otkrivanje zvona trombona. Drži se u lijevoj ruci koja se uobičajeno koristi za držanje trombona dok desna ruka nesmetano služi za pomicanje povlačka. Većinom je napravljen od gume kako ne bi oštetio instrument, ali koriste se i metalne, drvene i plastične verzije. „Plunger“ prigušivač koristi se za imitiranje vokalnih efekata kao i stvaranje novih efekata.

Slika 12: „plunger“ prigušivač

„Harmon“ prigušivač rezultat je istraživanja jazz glazbenika dvadesetog stoljeća. Ima pluteni prsten koji u potpunosti zatvara protok zraka kroz zvono i potpuno ga usmjerava u prigušivač koji ima vlastiti otvor. U sredini ima dio koji se naziva „stem“ u obliku cijevi sa zdjelicom na kraju. „Stem“ se može izvući manje, više ili potpuno maknuti zbog dobivanja željenog zvuka. Taj prigušivač može se također koristiti tako da svirač lijevom rukom pokriva ili otkriva „zdjelicu“ slično kao „plunger“ prigušivač. „Harmon“ prigušivač se također naziva i „wa-wa“ prigušivač zbog efekta koji može proizvesti.

Slika 13: „Harmon“ prigušivač

„Bucket“ prigušivač zakvačen je za zvono trombona izvana i ispunjen je materijalom koji upija zvuk, najčešće vatom (prije se koristio pamuk). Još jedna slična vrsta prigušivača je „šešir“ koji daje isti efekt kao „bucket“, ali nije pričvršćen za zvono trombona nego se drži u lijevoj ruci kao „plunger“. „Bucket“ prigušivač daje vrlo omekšan i otupljen zvuk instrumentu.

Slika 14: „bucket“ prigušivač

4. Glenn Miller kao aranžer

1943. godine Glenn Miller izdao je knjigu *Glenn Miller's Method for Orchestral Arranging*. U predgovoru je napisao: „*Kao mladi aranžer, uvijek sam tražio neko djelo koje opisuje proces pisanja orkestralnih aranžmana. Mnoga opsežna djela su napisana o harmoniji, teoriji, kontrapunktu, orkestraciji i kompoziciji, ali prema mojim informacijama, nije još napisana nijedna knjiga koja objašnjava kako napraviti aranžman*“. Na početku knjige je partitura koja pokazuje tonski opseg instrumenata u orkestru. Tonski opseg definirao je na dva načina: mogući i praktični. Miller savjetuje aranžerima da mogući opseg instrumenta koriste jedino kada na raspolaganju imaju vrhunskog svirača. Također savjetuje da se tehničke pasaže ne pišu u visokim ili niskim registrima.

Saksofonistička sekcija sastoji se od klarineta, alt saksofona, tenor saksofona i bariton saksofona. Moguće su različite kombinacije u broju i zastupljenosti instrumenata, na primjer jedna kombinacija može sadržavati klarinet, dva alt saksofona i dva tenor saksofona, a druga kombinacija može sadržavati dva klarineta, dva tenor saksofona i bariton saksofon.

Brass sekcija sastoji se od četiri trube i četiri trombona. Kod Millera nije prisutan standardni raspored po dionicama (1., 2., 3. i 4.) jer je svaki svirač sposoban svirati najzahtjevniju „prvu“ dionicu. Njegovi aranžmani bili su napisani na način da je „prva dionica“ bila ravnopravno raspoređena među sviračima.

Ritam sekcija sastoji se od bubnjeva, gitare, kontrabasa i klavira. Ritam sekcija orkestra ključna je kao temelj za ostale svirače. Ovoj sekciji treba omogućiti veliku slobodu u sviranju ritmičkih aranžmana. Važno je da svirači imaju dobro harmonijsko poznavanje aranžmana kako bi mogli svirati i improvizirati opušteno.

4.1 Trombonistička sekcija

Glenn Miller u svojoj knjizi o aranžiranju navodi da je mogući tonski opseg trombona od tona E (u velikoj oktavi) do tona f^2 (u drugoj oktavi). Praktični tonski opseg odredio je od tona F (u velikoj oktavi) do tona b^1 (u prvoj oktavi). Današnji tonski opseg trombona nešto je veći, naročito u niskom registru, što je rezultat promjene trendova i stilova sviranja, ali i razvoja samog instrumenta. Tadašnji tromboni imali su uže cijevi nego danas i većina ih nije imala F ventil, u našem govornom području nazivamo ga kvartni ventil, koji omogućuje više tonova u registrima gdje postoje alikvotne rupe.

Slika 15: Millerova trombonistička sekcija (s lijeva na desno: Glenn Miller, Jimmy Priddy, Paul Tanner, Frank D'Anolfo)

U svojim aranžmanima Miller je koristio jako puno tada popularnih efekata i tehnika na svim instrumentima, a pogotovo na trombonu jer je to bio njegov instrument i samim time ga je najbolje poznao. Koristio je *glissando*, pjevni *legato*, *vibrato* pomoću povlačka, ritmičke figure te puno efekata s različitim prigušivačima. Miller navodi da je trombon lako uravnotežiti s ostatkom orkestra u svim registrima, glasno ili tiho, sa prigušivačem ili bez njega.

Natural harmonic series

($\bar{\sigma}$) Pedal (Fundamental note)

Trombone in 1st Position

or voiced for 8 Brass

(Transposed)

I
II
III
IV

Trpts.

I
II
III
IV

Trombs.

($\bar{\sigma}$) (Bass)

Notni zapis 1: Dio alikvotnog niza prikazan na prvoj poziciji trombona

U knjizi Miller navodi da svaki akord može biti raspisan na nekoliko različitih načina. Ako se uzmu u obzir sve vrste akorada i različiti načini raspisivanja, mogućnosti su brojne i sama kreativnost je granica. Ipak, napisao je da je većinom najbolja metoda raspisivanja tonova u akordu ona koja najbliže prati prirodni alikvotni niz.

Notni zapis 2: primjer 1

U primjeru broj jedan možemo vidjeti da su tromboni korišteni za „legato“ melodije te su pogodni kao pratnja solo instrumentima ili glasu. Također su korišteni kao dopuna melodijskih linija, za uvode ili završetke skladbi te za modulacije.

Notni zapis 3: primjer 2

U primjeru broj dva vidi se da je trombon korišten za ritmičke progresije koje mogu biti pogodne za uvode ili završetke skladbi, modulacije i kao pratnja za solo instrumente ili glas.

Notni zapis 4: primjer 3

U primjeru broj tri može se vidjeti „legato“ melodijska linija prvog trombona koji je prigušen. U drugom redu zapisana je pratnja ostala tri trombona koji nisu prigušeni i na taj način postignut je velik kontrast u odnosu na vodeću dionicu trombona. Ovaj primjer pogodan je za uvode ili završetke skladbi i modulacije.

Notni zapis 5: primjer 4

Primjer broj četiri prikazuje ritmičku progresiju koja završava silaznim *glissandom*. Može koristiti za modulacije te uvode ili završetke skladbi.

Notni zapis 6: primjer 5

U primjeru broj pet vidimo upotrebu „plunger“ prigušivača ili „šešira“. Znak „+“ označava da „plunger“ ili „šešir“ treba biti preko zvona trombona i zatvarati ga, a znak „o“ da je zvono trombona otvoreno. Ovaj primjer može se koristiti kao pratnja solo instrumentu ili glasu, za modulacije te za uvode ili završetke skladbi.

Notni zapis 7: primjer 6

Primjer broj šest prikazuje upotrebu *glissanda* u trombonističkoj sekciji. Brojevi iznad tonova označavaju pozicije koje se moraju svirati kako bi se s povlačkom instrumenta postigao željeni *glissando*. Glenn Miller navodi da bi izvođači trebali izvesti *glissando* relativno brzo jer se u protivnom stvara neugodan zvuk koji podsjeća na jaukanje. Ovaj primjer može se koristiti za modulacije, uvode ili završetke skladbi, pozadinsku glazbu i dopune te ako se koristi vješto, odličan je za ritmičke pasaže.

The image shows a musical score for four trombones, labeled I, II, III, and IV. Each part is written in bass clef with a 2/4 time signature. The music consists of rhythmic patterns with various articulation marks such as accents and slurs. The parts are designed to be played together, with each part having its own specific rhythmic figure.

Notni zapis 8: primjer 7

U primjeru broj sedam vidi se svaka zasebna trombonistička dionica u kojoj pišu određene ritmičke figure koje su specifične samo za jednu dionicu, a one se međusobno slažu i nadopunjuju. Ovaj primjer pogodan je za pratnju, modulacije te uvode ili završetke skladbi.

The image shows a musical score for four parts, labeled 'Quasi Horn' and 'Hand in Bell'. Each part is written in bass clef with a 2/4 time signature. The music consists of rhythmic patterns with various articulation marks such as accents and slurs. The parts are designed to be played together, with each part having its own specific rhythmic figure.

Notni zapis 9: primjer 8

Primjer broj devet prikazuje korištenje dlana umjesto prigušivača kako bi se postigao zvuk silčan francuskom rogu. Miller ovdje koristi oznaku „Hand in Bell“, a u klasičnoj glazbi koristi se oznaka „HOB“ (američki) koja je skraćenica od „Hand over Bell“ ili oznaka „gestopft“ (njemački). Na mjestima označenim znakom „+“ potrebno je staviti dlan u zvono trombona na isti način kao „plunger“ prigušivač. Miller navodi da je potrebno povući povlačak otprilike pola pozicije prema unutra na svakom tonu kako bi se ispravila niska intonacija uzrokovana rukom u zvonu instrumenta. Primjer je pogodan za pratnju, modulacije te uvode ili završetke skladbi.

Zaključak

Glenn Miller uistinu je majstor aranžiranja što potvrđuje njegova popularnost kako na početku dvadesetog stoljeća, tako i danas. Prepoznatljivost i specifičnost zvuka njegovog orkestra donijela mu je ostvarenje životnog sna. Millerovi aranžmani sviraju se nepromijenjeni dan danas što upućuje na njihovu kvalitetu i promišljenost.

Kroz pregled Millerovih aranžmana vidi se da je trombon bio puno više od pratećeg instrumenta. Nosio je melodijske linije, pružao harmonijsku potporu, doprinio ritmičkoj dinamici orkestra i obogaćivao ga raznim efektima. Miller je zajedno sa svojim trombonistima vlastitom kreativnošću donio dodatnu dimenziju zvuku orkestra, čime su značajno doprinijeli njegovom uspjehu. Njihova sposobnost izvođenja kompleksnih aranžmana i prilagođavanja različitim stilskim zahtjevima učinila je trombon važnim elementom Millerove glazbene inovacije. Razumijevanje Millerovog pristupa aranžiranju i korištenju trombona pruža uvid u šire principe orkestracije i kreativnosti u jazzu, naglašavajući važnost ovog instrumenta u oblikovanju jedne od najslavnijih era u povijesti glazbe.

Glenn Miller svojim je doprinosom obogatio prvenstveno jazz glazbu ali i glazbu općenito, njegovi aranžmani slušat će se i izvoditi još generacijama.

Literatura

Baldwin, Kerry Jane. *The Twentieth Century Trombone: Expansion of Technique*. Manchester: Department of Contemporary Arts Manchester Metropolitan University, 2013.

Bayley, Lynn Rene. Glenn Miller: A Comprehensive View of a Musical Mind, *Jazz in Europe* [mrežno izdanje], <https://jazzineurope.mfmmedia.nl/2019/05/glen-miller-a-comprehensive-view-of-a-musical-mind/> (pristup 6. prosinca 2023., posljednja promjena 29. svibnja 2019.)

Glenn Miller Productions. Biography. *Glenn Miller Orchestra*, <https://glennmillerorchestra.com/history/> (pristup 6. prosinca 2023., posljednja promjena 2023.)

Glenn Miller Orchestra Scandinavia. The Glenn Miller Story. *The World Famous Glenn Miller Orchestra*, <https://www.glennmillerorchestra.se/index.php/component/content/article?id=10&itemid=6> (pristup 6. prosinca 2023., posljednja promjena 2023.)

Grudens, Richard. *Chattanooga Choo Choo: The Life and Times of the World Famous Glenn Miller Orchestra*. New York: Celebrity Profiles Publishing Company, 2004.

Miller, Glenn. *Glenn Miller's Method for Orchestral Arranging*. New York: Mutual Music Society, 1943.

The Editors of Encyclopaedia Britannica. Glenn Miller. *Britannica*, <https://www.britannica.com/biography/Glenn-Miller> (pristup 6. prosinca 2023.)

Popis slika i notnih zapisa

Slika 1: Glenn Miller.....	str.2
Slika 2: Glenn Miller u bendu Hollyja Moyera (1924).....	str.3
Slika 3: Glenn i Helen.....	str.4
Slika 4: Glenn Miller i njegov vojni orkestar.....	str.6
Slika 5: Glenn Miller Orchestra.....	str.8
Slika 6: orkestar u filmu Sun Valley Serenade.....	str.9
Slika 7: Major Glenn Miller Army Air Forces Orchestra.....	str.10
Slika 8: Millerov „Marching band“.....	str.11
Slika 9: orkestar pod vodstvom Texa Benekea.....	str.12
Slika 10: „straight“ prigušivač.....	str.15
Slika 11: „cup“ prigušivač.....	str.15
Slika 12: „plunger“ prigušivač.....	str.16
Slika 13: „Harmon“ prigušivač.....	str.16
Slika 14: „bucket“ prigušivač.....	str.17
Slika 15: Millerova trombonistička sekcija (s lijeva na desno: Glenn Miller, Jimmy Priddy, Paul Tanner, Frank D'Anolfo).....	str.19
Notni zapis 1: Dio alikvotnog niza prikazan na prvoj poziciji trombona.....	str.20
Notni zapis 2: primjer 1.....	str.20
Notni zapis 3: primjer 2.....	str.21
Notni zapis 4: primjer 3.....	str.21
Notni zapis 5: primjer 4.....	str.21
Notni zapis 6: primjer 5.....	str.22
Notni zapis 7: primjer 6.....	str.22
Notni zapis 8: primjer 7.....	str.23
Notni zapis 9: primjer 8.....	str.23